22. globalna raziskava družbe PricewaterhouseCoopers med direktorji

Trenutek streznitve?

Mnenja slovenskih gospodarstvenikov

pwc

Ključne ugotovitve raziskave za Slovenijo

47 % anketiranih direktorjev v Sloveniji meni, da se bo svetovna gospodarska rast v naslednjih 12 mesecih poslabšala.

31 % jih je trdno prepričanih, da bo njihova družba ustvarila rast prihodkov v naslednjih 12 mesecih, le 16 % pa, da ji bo to uspelo v naslednjih treh letih.

81 % anketiranih direktorjev v Sloveniji je izrazilo zaskrbljenost glede povečane davčne obremenitve.

81 % jih skrbi razpoložljivost usposobljenih delavcev.

91 % anketiranih direktorjev v Sloveniji meni, da je trenutno težje zaposliti delavce v njihovi industriji kot pred leti.

84 % anketiranih direktorjev v Sloveniji se strinja, da bo umetna inteligenca znantno spremenila način poslovanja njihovih družb v naslednjih petih letih.

34 % anketiranih izvršnih direktorjev v Sloveniji priznava, da v njihovih podjetjih trenutno nimajo načrtov za kakršne koli pobude na področju umetne inteligence.

Najlepša hvala vsem direktorjem družb v Sloveniji, da ste si vzeli čas za sodelovanje v tokratni že 22. globalni raziskavi družbe PricewaterhouseCoopers (PwC) med direktorji in prvi v Sloveniji! Raziskava, ki jo PwC izvaja vsako leto, ponuja pomemben in koristen vpogled v razmišljanje in pričakovanja direktorjev glede prihodnosti poslovanja njihovih organizacij, vključno s priložnostmi za rast, izzivi in strategijami, ter glede gospodarskega okolja in družbe na splošno.

Pawel Peplinski
Odgovorni partner za PwC Slovenija, vodja revizijskih storitev za področje Jugovzodne Evrope

Direktorji vsak dan sprejemajo pomembne odločitve o prihodnosti. Odločajo se, kam vlagati, določajo, kam izvažati, pri čemer nenehno sprejemajo težke odločitve o tem, kako kar se da uspešno poslovati. PwC jim pri tem vsako leto sledi s pomočjo raziskave, katere rezultati so pred vami. Sodelujoče smo nagovorili s strukturiranim spletnim vprašalnikom in poskušali od njih izvedeti, kaj je zanje pomembno, kako vidijo svet v prihodnosti in kaj vse počnejo, da ohranijo svoje podjetje in tudi državo v dobri kondiciji.

Ali bo leto, ki je pred nami, prelomno glede gospodarske rasti? Slovenski direktorji so namreč v raziskavi v primerjavi z direktorji na globalni ravni izrazili precej visoko stopnjo nezaupanja v svetovno gospodarstvo. V letu 2019 tako skoraj polovica vprašanih slovenskih direktorjev pričakuje poslabšanje svetovne gospodarske rasti. Skladno s tem jih samo dobra tretjina močno verjame, da bodo njihove organizacije v tem letu ustvarile rast prihodkov, medtem ko se število tako mislečih v napovedih za naslednja tri leta skoraj še prepolovi. Na vprašanje, kaj jih pri načrtovanju rasti njihovih organizacij najbolj skrbi, odgovarjajo, da morebitna povečana davčna obremenitev ter razpoložljivost usposobljene delovne sile v njihovih industrijah.

Tehnologija in digitalizacija tudi podjetja v Sloveniji silita v spremembo poslovnih modelov in s tem v ustvarjanje priložnosti za rast. Naša raziskava je pokazala, da se slovenski gospodarstveniki sicer zelo dobro zavedajo, da bodo nove tehnologije, kot je umetna inteligenca, pomembno spremenile način poslovanja njihovih podjetij v naslednjih petih letih, kljub temu pa kar dobra tretjina vprašanih priznava, da trenutno nimajo načrtov za kakršne koli pobude na tem področju. Vodilni slovenski gospodarstveniki so zelo zaskrbljeni tudi zaradi pomanjkanja ustrezno digitalno usposobljenih kadrov; trenutne potrebe po tovrstnem znanju in veščinah najpogosteje rešujejo z znatno prekvalifikacijo oz. nadgradnjo spretnosti obstoječih zaposlenih.

Če sodimo po rezultatih raziskave, leto, ki je pred nami, slovenskim gospodarstvenikom prinaša kar nekaj izzivov. Brez dvoma jim bodo kos, v PwC Slovenija pa bomo z zanimanjem spremljali, na kakšen način se bodo soočili z njimi.

Kazalo

1 Rast:
Trenutek streznitve

2 Nevarnosti in priložnosti:
Rast od znotraj navzven

3 Kadri, podatki in umetna inteligenca:
Pomanjkanje ustreznih informacij in človeških virov

4 Obvladovanje negotovosti:
Priložnosti v digitalni prihodnosti

1 Rast:

Trenutek streznitve

Čeprav večina vodilnih gospodarstvenikov v svetu v letu 2019 pričakuje izboljšanje svetovne gospodarske rasti, se je v primerjavi z lanskimi napovedmi zelo povečal delež tistih, ki menijo, da se bo poslabšala. V Sloveniji je takšnih še posebej veliko.

Kot kažejo rezultati 22. globalne raziskave družbe PwC med direktorji, 42 % vprašanih direktorjev na globalni ravni pričakuje, da se bo gospodarska rast v svetu v letu 2019 izboljšala, odstotek tako mislečih je podoben tudi na ravni Srednje Evrope (38 %). V Sloveniji je slika popolnoma drugačna, saj izboljšanje gospodarske rasti v tem letu pričakuje le 13 % vprašanih. Direktorji v Sloveniji so namreč bolj prepričani, da bo gospodarska rast v svetu ostala nespremenjena (41 %), še večji odstotek, kar 47 % vprašanih, pa jih meni, da se bo gospodarska rast v svetu v tem letu poslabšala.

Kljub črnogledim napovedim slovenskih gospodarstvenikov pa zadnje napovedi Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) iz oktobra lani niso pesimistične. Po podatkih urada bo namreč gospodarska rast v Sloveniji v letu 2019 ostala relativno visoka (3,7 %). A tudi UMAR po izjemno pospešeni gospodarski rasti v letu 2018 za letos napoveduje njeno umiritev, k čemur bo prispevala predvsem nižja rast izvoza. Ta bo sicer ostala visoka, vendar bo ob umirjanju rasti tujega povpraševanja nekoliko nižja kot lani. Investicijska aktivnost bo po napovedih urada ostala visoka, povečali se bosta tudi zasebna in državna potrošnja. UMAR ob tem napoveduje, da se bo v prihodnjih letih umirjanje gospodarske rasti nadaljevalo, kar bo poleg postopno nižje rasti tujega povpraševanja v vse večji meri posledica demografskih dejavnikov, ki omejuje število delovno aktivnih.

Graf 1: Ali menite, da se bo v naslednjih 12 mesecih svetovna gospodarska rast izboljšala, poslabšala ali ostala nespremenjena?

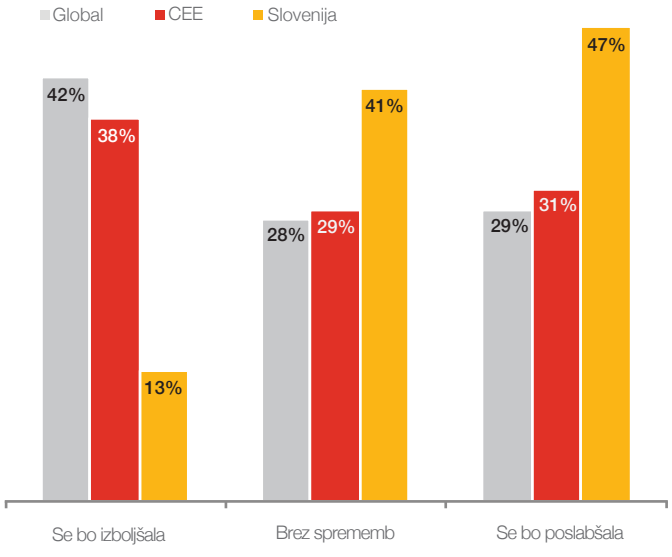

Po optimizmu streznitev

Po lanskem precejšnjem optimizmu vodilnih svetovnih gospodarstvenikov glede svetovne gospodarske rasti – 57 % vprašanih direktorjev je izrazilo prepričanje, da se bo gospodarska rast v letu 2018 povečala – je optimizem na svetovni ravni čutiti tudi letos, saj še vedno 42 % vprašanih direktorjev napoveduje gospodarsko rast. Pa vendar letošnja raziskava hkrati kaže tudi rekordno povečanje deleža direktorjev, ki menijo, da se bo gospodarska rast v tem letu poslabšala. Pregled rezultatov preteklih raziskav namreč kaže, da se je po lanskem ekstremno nizkem odstotku (5 %) prepričanih v poslabšanje gospodarske rasti letos delež tako mislečih povečal kar za 24 odstotnih točk (na 29 %). Enako nizek odstotek prepričanja v upad gospodarske rasti je PwC-jeva raziskava pokazala v letu 2013, pri čemer pa je bil odstotek prepričanih v gospodarsko rast znantno višji (52 % v 2013 in 42 % v 2019). Slovenija na strani pesimistov še odstopa: odstotek vprašanih, ki so prepričani v poslabšanje gospodarske rasti, je še za 18 odstotnih točk višji od tistih na globalni ravni. Napovedi direktorjev na svetovni ravni se kljub temu gibljejo skladno z napovedmi Mednarodnega denarnega sklada – ta v zadnjem poročilu iz oktobra lani v letu 2019 napoveduje 3,7 % gospodarsko rast, ki pa se je tekom leta 2018 zmanjšala za 0,2 %.

Graf 2: Ali menite, da se bo v naslednjih 12 mesecih svetovna gospodarska rast izboljšala, poslabšala ali ostala nespremenjena? Odstotki prikazujejo odgovore direktorjev na globalni ravni.

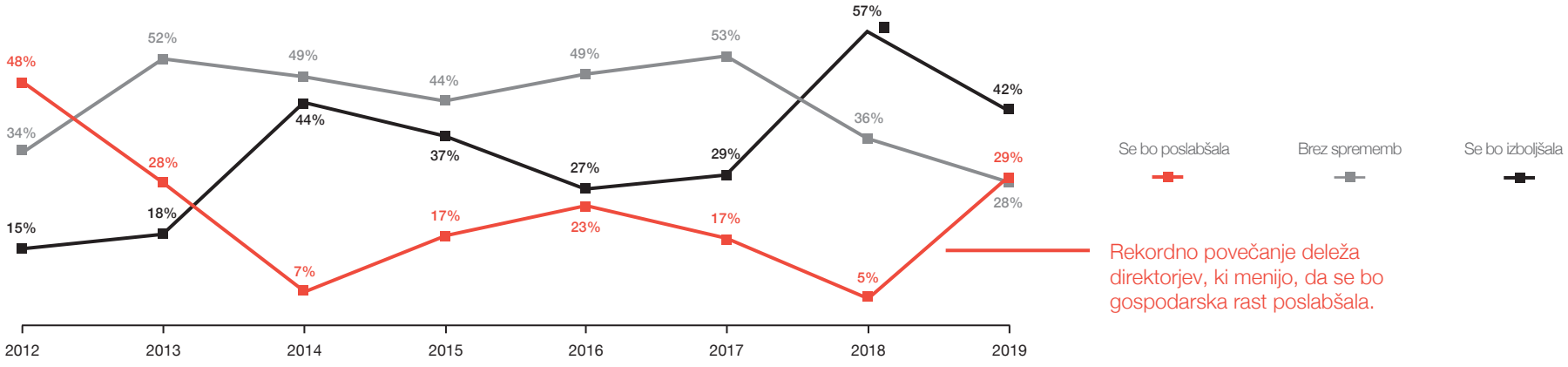

V pričakovanju ohlajanja

Povečanje relativnega pesimizma na globalni ravni, ki ga kaže raziskava, po mnenju nekaterih svetovnih ekonomistov niti ni tako presenetljivo, saj je zaradi večletne zaporedne gospodarske rasti večina velikih gospodarstev svoje napovedi za leto 2019 prilagodila navzdol. Mnogi ekonomisti tudi menijo, da upočasnitev gospodarske rasti prihaja nekoliko z zamudo: napetosti v mednarodni trgovini, negotovost in razburkano ozračje na političnih parketih na več kontinentih, strožja monetarna in fiskalna politika - vse to so dokaj različni dejavniki, ki so vplivali na to, da so si svetovni gospodarstveniki v letu 2019 zastavili bolj previden pogled na svetovno gospodarsko rast.

Klaus Schwab in Borge Bende v WEF Global Risks Report 2018 razlog za takšno previdnost pripisujeta tudi temu, da je po vsem svetu mogoče opaziti, da novoizvoljeni populistični politiki povečujejo osebni vpliv nad ekonomsko politiko, kar zajema blokiranje združitev, uvedbo tarif, zaščito valutnih tečajev, vplivanje na centralne banke, povečanje porabe, znižanje davkov in povečanje javnega dolga. Opaziti je mogoče zamik od zanašanja na globalne strukture upravljanja (npr. Organizacija združenih narodov, Svetovna trgovinska organizacija), ki naj bi olajšale sodelovanje pri perečih vprašanjih, kot so trgovina, podnebne spremembe in širjenje jedrskega orožja. Trenutno tako govorimo o trendu enostranskosti na nacionalni ravni in posledično večji globalni razdrobljenosti in negotovosti. Slovenija v takšnih okoliščinah ni izjema, še več, še bolj se nagiba k pesimizmu, saj je gospodarsko, kot tudi družbeno razpoloženje v Sloveniji, že tradicionalno bolj pesimistično.

Slovenija v takšnih okoliščinah ni izjema, še več, še bolj se nagiba k pesimizmu, saj je gospodarsko, kot tudi družbeno razpoloženje v Sloveniji, že tradicionalno bolj pesimistično.

Zaupanje slovenskih direktorjev v rast prihodkov njihovih podjetij z dolgoročnostjo močno upada.

Previdnost pri napovedih gospodarske rasti v letu 2019 se odraža tudi pri napovedi rasti prihodkov organizacij v tem letu. Zelo prepričanih v rast prihodkov svojih organizacij v naslednjih 12 mesecih je dobra tretjina vprašanih direktorjev v Sloveniji, v Srednji Evropi, kot tudi na globalni ravni. Pri tem velja omeniti, da je pozitivno, a ne tako trdno prepričanih, v rast prihodkov podjetij še vedno približno polovica vprašanih (47 % na globalni ravni, 50 % v Sloveniji in 42 % v Srednji Evropi). A prepričanje slovenskih direktorjev v rast prihodkov njihovih podjetij z dolgoročnostjo prepričljivo upada: v naslednjih treh letih jih je v rast prihodkov njihovih podjetij zelo prepričanih le še 16 %. Dolgoročno, a precej manj bliskovito upada tudi prepričanje direktorjev na srednjeevropski ravni, medtem ko se na svetovni ravni to ne spreminja, nasprotno, z dolgoročnostjo se za malenkost celo poveča.

Graf 3: Kako prepričani ste, da bo vaša organizacija ustvarila rast prihodkov v naslednjih 12 mesecih? in **Kako prepričani ste, da bo vaša organizacija ustvarila rast prihodkov v naslednjih 3 letih?**
Odstotki skupaj prikazujejo odgovore Zelo prepričan.

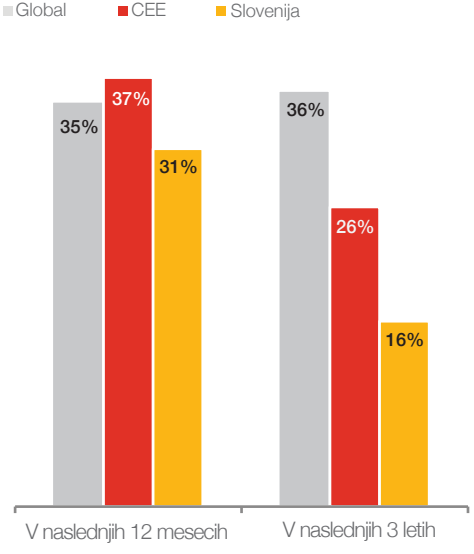

Graf 4: Ali menite, da se bo v naslednjih 12 mesecih svetovna gospodarska rast izboljšala, poslabšala ali ostala nespremenjena? Kako prepričani ste, da bo vaša organizacija ustvarila rast prihodkov v naslednjih 12 mesecih / 3 letih?
Odstotki prikazujejo odgovore direktorjev na globalni ravni. Pri gospodarski rasti odstotki skupaj prikazujejo odgovore Prepričan, pri rasti prihodkov podjetij v naslednjih 12 mesecih / 3 letih pa odgovore Zelo prepričan.

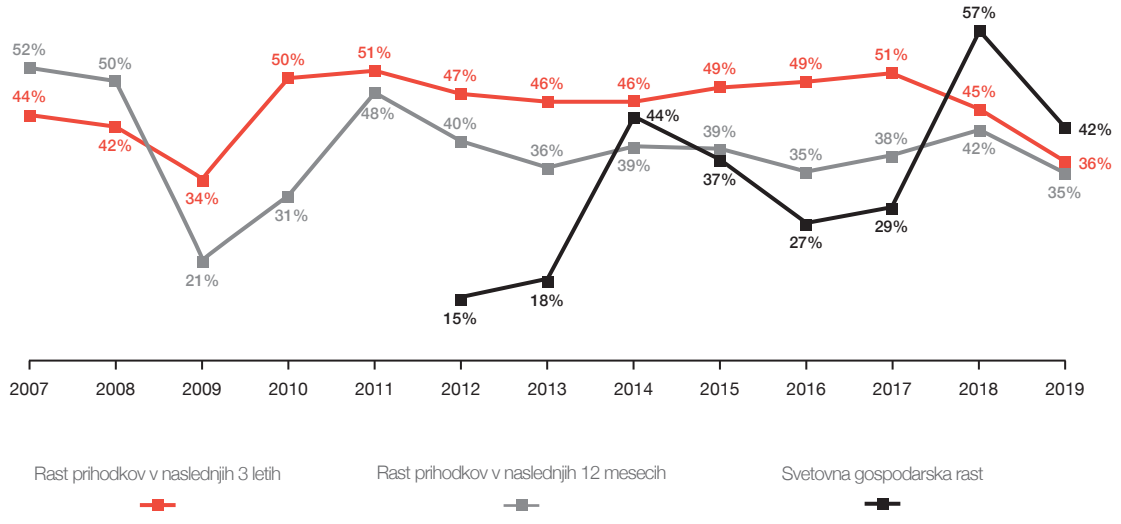

Graf 4 prikazuje zgodovinski pregled zaupanja direktorjev na globalni ravni v rast prihodkov njihovih organizacij v naslednjih 12 mesecih oz. naslednjih 3 letih v primerjavi z njihovimi napovedmi svetovne gospodarske rasti. Za razliko od lani, ko se je t. i. gospodarski optimizem močno povečal, ne pa tudi zaupanje direktorjev v rast njihovih organizacij, so rezultati letos konsistentni: direktorji na svetovni ravni v letu 2019 pričakujejo umirjeno rast gospodarstva, kot tudi prihodkov njihovih organizacij. Zanimivo je, da je triletno zaupanje glede uspešnosti lastnih organizacij med direktorji na svetovni ravni celo nekoliko višje kot enoletno, kar dolgoročno prinaša pozitivno sporočilo. A kot že omenjeno, slika za Slovenijo je popolnoma drugačna: zaupanje slovenskih direktorjev v uspešnost lastnih podjetij z dolgoročnostjo močno upada.

2 Nevarnosti in priložnosti:

Rast od znotraj navzven

Tehnološki napredki, demografske spremembe in premiki globalne gospodarske moči so v zadnjih letih v največji meri preoblikovali poslovanje slovenskih podjetij.

Tehnološki napredki, demografske spremembe, urbanizacija, premiki globalne gospodarske moči ter pomanjkanje virov in podnebne spremembe so brez dvoma trendi, ki so v zadnjih desetletjih pomembno spremenili svet. Organizacije, če so hotele preživeti, so se jim morale ustrezno prilagoditi.

Slovenski direktorji, kot tudi direktorji po svetu, priznavajo, da so v preteklih petih letih na poslovanje njihovih podjetij najbolj vplivali tehnološki napredki (kar 91 % v Sloveniji, 86 % na svetovni ravni), demografske spremembe (69 % v Sloveniji, 56 % na svetovni ravni) in premiki globalne gospodarske moči (53 % v Sloveniji, 51 % na svetovni ravni).

Urbanizacija ter pomanjkanje virov in podnebne spremembe so na preoblikovanje poslovanja podjetij vplivali v precej manjši meri – v Sloveniji še v znatno manjši kot na svetovni ravni.

Graf 5: Kateri globalni trendi so v zadnjih petih letih v največji meri preoblikovali vaše poslovanje?

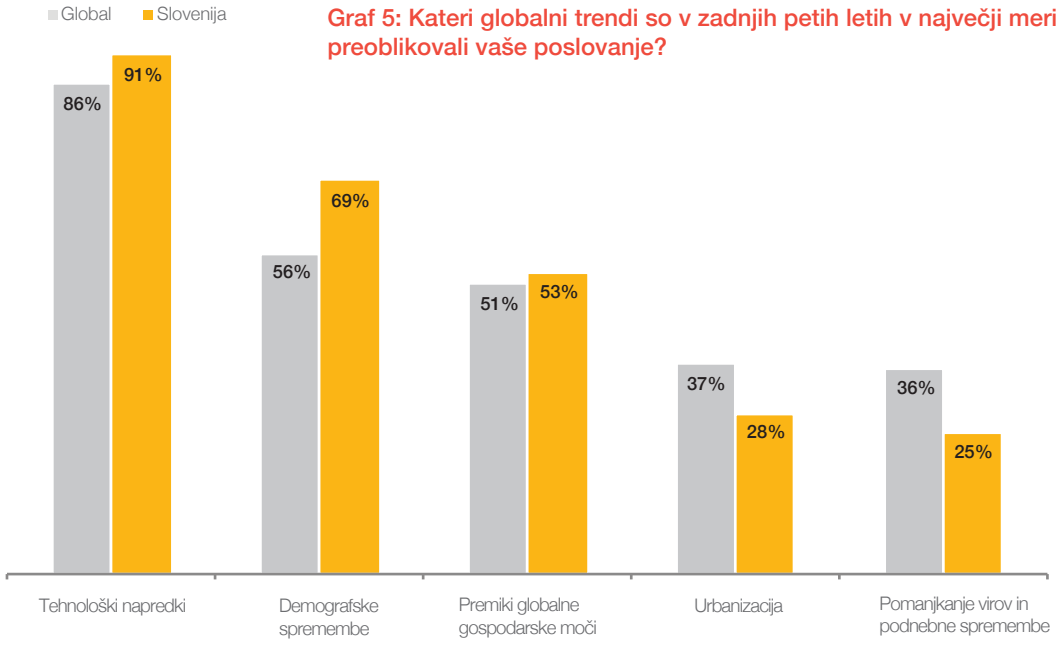

Trading Graph
on to focus resources on the greatest opportunities to increase sales an
strategy's goal is to increase sales and achieve the advantage over oth
Inform
It is a process to
achieve the company's
competitions.
Wednesday
Thursday
2

delete
Issue 764
Monday, Jun 14, 2016
Citydailynews
y of the
n Union
Are you innovative or are you the
M T W T F S S

Direktorje najbolj skrbijo dejavnosti, ki bi lahko otežile poslovanje njihovih podjetij. Slovenske direktorje najbolj skrbita povečana davčna obremenitev in pomanjkanje usposobljene delovne sile.

Direktorji so nenehno na preži za nevarnostmi, ki bi lahko ogrozile poslovanje njihovih organizacij. Če so lani anketirani na globalni ravni med najpomembnejšimi nevarnostmi izpostavljali tiste eksistencialne narave, kot so denimo terorizem in podnebne spremembe, se letos osredotočajo predvsem na tiste, ki so povezane s poslovanjem njihovih organizacij na trgih, kjer delujejo.

Enako velja za slovenske direktorje, zato ni presenečenje, da anketirani direktorji v Sloveniji kot enega izmed največjih razlogov za skrb, ki se dotika poslovanja njihovih podjetij, izpostavljajo povečano davčno obremenitev (81 %). Spremembe na področju davkov, napovedane v koalicijski pogodbi aktualne Vlade Republike Slovenije (napovedano zvišanje obdavčitve dohodkov iz kapitala, sprememba davka od dohodkov pravnih oseb, davek na nepremičnine itd.), so namreč že vse od njenega oblikovanja pereča tema v slovenskem gospodarskem okolju. Prav tako ne preseneča enako visok odstotek (81 %) zaskrbljenosti zaradi pomanjkanja usposobljenih delavcev.

Po zadnjih podatkih Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje iz oktobra 2018 je bila brezposelnost v Sloveniji 7,9 %. Odstotek je ravno dovolj nizek, da na trgu primanjkuje ustrezno usposobljene delovne sile, pri čemer v Sloveniji še vedno govorimo o pomanjkanju tehničnega kadra, v zadnjem času pa tudi o pomanjkanju digitalno usposobljenega kadra.

81%

vprašanih direktorjev v Sloveniji meni, da lahko poslovanje njihovih podjetij najbolj ogrozi povečana davčna obremenitev. Prav toliko jih skrbi pomanjkanje usposobljenih delavcev.

Slovenske direktorje pomembno skrbi tudi sposobnost odzivanja na krizo (78 %), kar je konsistentno z dejstvom, da sistem javnih financ v Sloveniji, kot tudi trg dela, veljata za izjemno rigidna in posledično, v primeru pojava gospodarske krize, nista sposobna hitre prilagoditve nanjo. Med pomembne razloge za skrb slovenskih direktorjev sodijo še protekcionizem (79 %), geopolitična negotovost (78 %), trgovinski spori (75 %) ter negotovost politik (72 %), kar odraža trenutne razmere v svetovnem in evropskem gospodarstvu (trgovinska vojna med ZDA in Kitajsko, morebitna trgovinska vojna med ZDA in Evropo, brexit, porast nacionalizma v nekaterih evropskih državah itd.). Med prvih 10 največjih razlogov za skrb v letu 2019 slovenski direktorji uvrščajo še pretirano količino predpisov (72 %), hitrost tehnoloških sprememb (69 %) ter spremembe v obnašanju potrošnikov (69 %).

Graf 6: Kako zaskrbljeni ste, če sploh, glede spodaj navedenih potencialnih gospodarskih, političnih, družbenih in okoljskih nevarnosti, ki bi lahko ogrozile bodočo rast vaše organizacije? Odstotek prikazuje vse odgovore Zelo me skrbi in Skrbi me.

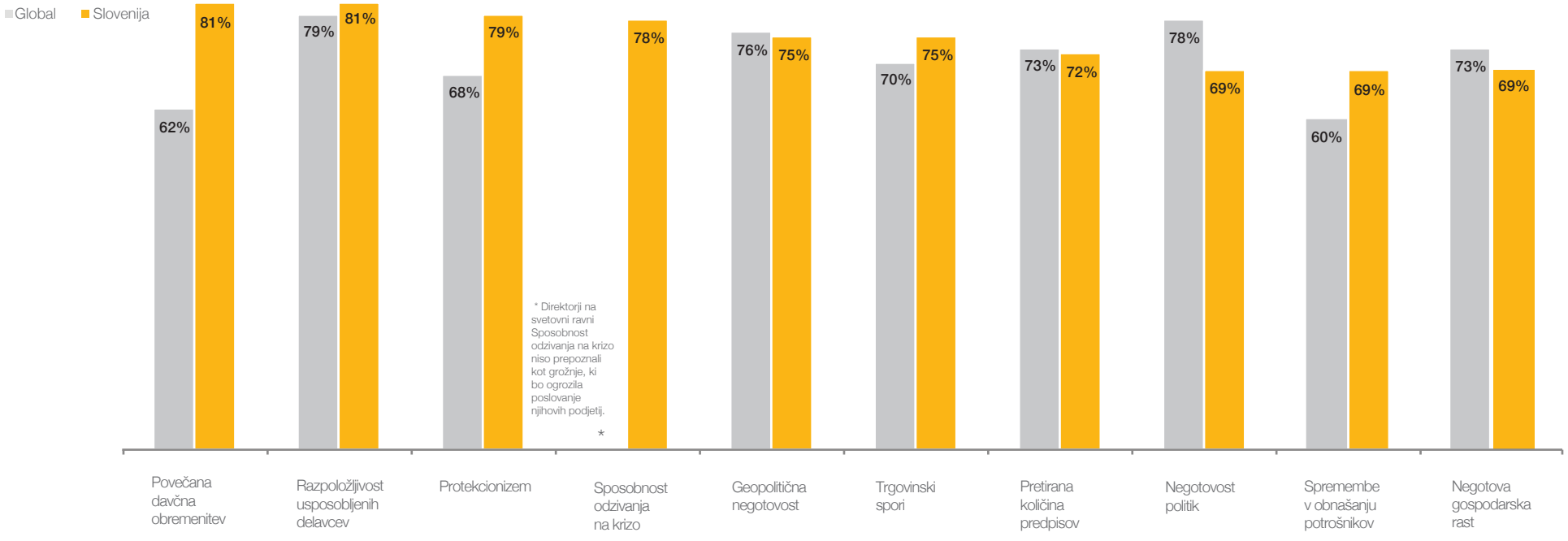

Organska rast, povečanje operativne učinkovitosti ter lansiranje novih izdelkov ali storitev bodo ključne strategije slovenskih podjetij za doseg napovedane rasti prihodkov v tem letu.

Ko smo direktorje vprašali, na kakšen način bodo dosegli napovedano rast prihodkov njihovih organizacij, lokalni gospodarstveniki, malce bolj verjetno kot tisti na svetovni ravni, odgovarjajo, da se bodo zanašali na organsko rast (78 % Slovenija, 71 % svetovna raven), ki predstavlja manj tvegano strategijo za povečanje donosnosti podjetij. To le še potrjuje napovedi direktorjev o umirjeni gospodarski rasti in rasti njihovih organizacij, potem ko so v preteklih letih izvedli vrsto drugih, bolj tveganih dejavnosti za rast (vstop na nov trg, nova strateška zavezništva, prevzemi, združitve itd.). Zato tudi ni presenečenje, da sta vstop na nov trg in vzpostavljanje novih strateških zavezništev trenutno manj zanimivi strategiji rasti, tako za direktorje v Sloveniji, kot tudi za tiste na globalni ravni. Direktorji v Sloveniji načrtujejo še, da bodo rast prihodkov svojih podjetij v tem letu dosegli tudi z operativno učinkovitostjo (69 %), ki na globalni ravni velja za prvo izbrano strategijo rasti (77 %). Kot tretjo izmed ključnih strategij za rast organizacij pa tako gospodarstveniki v Sloveniji, kot tudi tisti v svetu, navajajo lansiranje novega izdelka oz. storitve (69 % Slovenija, 62 % svetovna raven).

Graf 7: Katere dejavnosti načrtujete v naslednjih 12 mesecih z namenom ustvarjanja prihodkov?

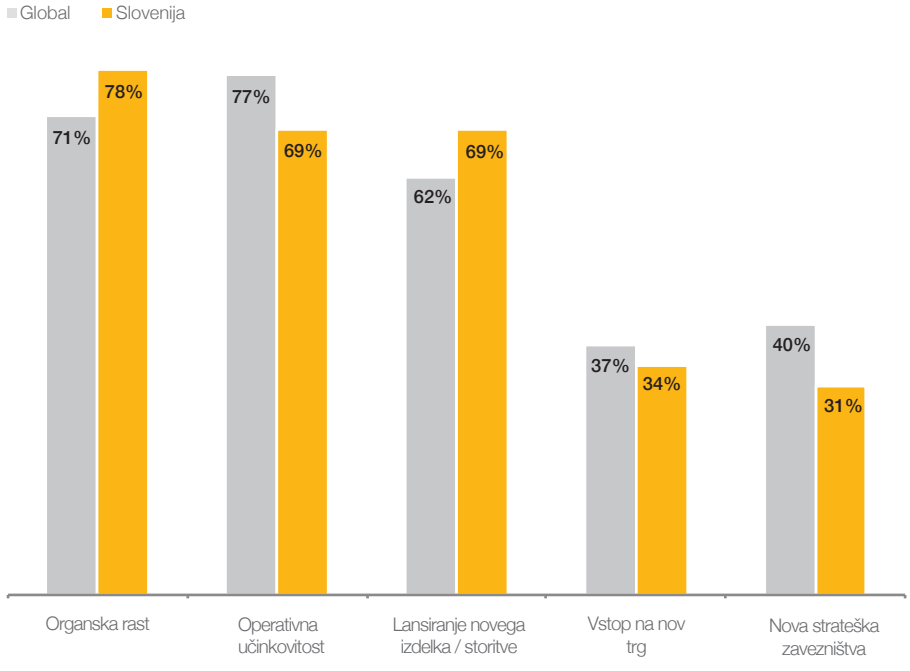

Globalno najpomembnejša tržišča v letu 2019 ostajajo ZDA, Kitajska in Nemčija; za slovenska podjetja ostajajo ključni trgi držav nekdanje Jugoslavije, Nemčija in Avstrija.

Graf 8: Katere tri države, brez države, v kateri delujete, so po vašem mnenju najpomembnejše za splošno rast vaše organizacije v naslednjih 12 mesecih?

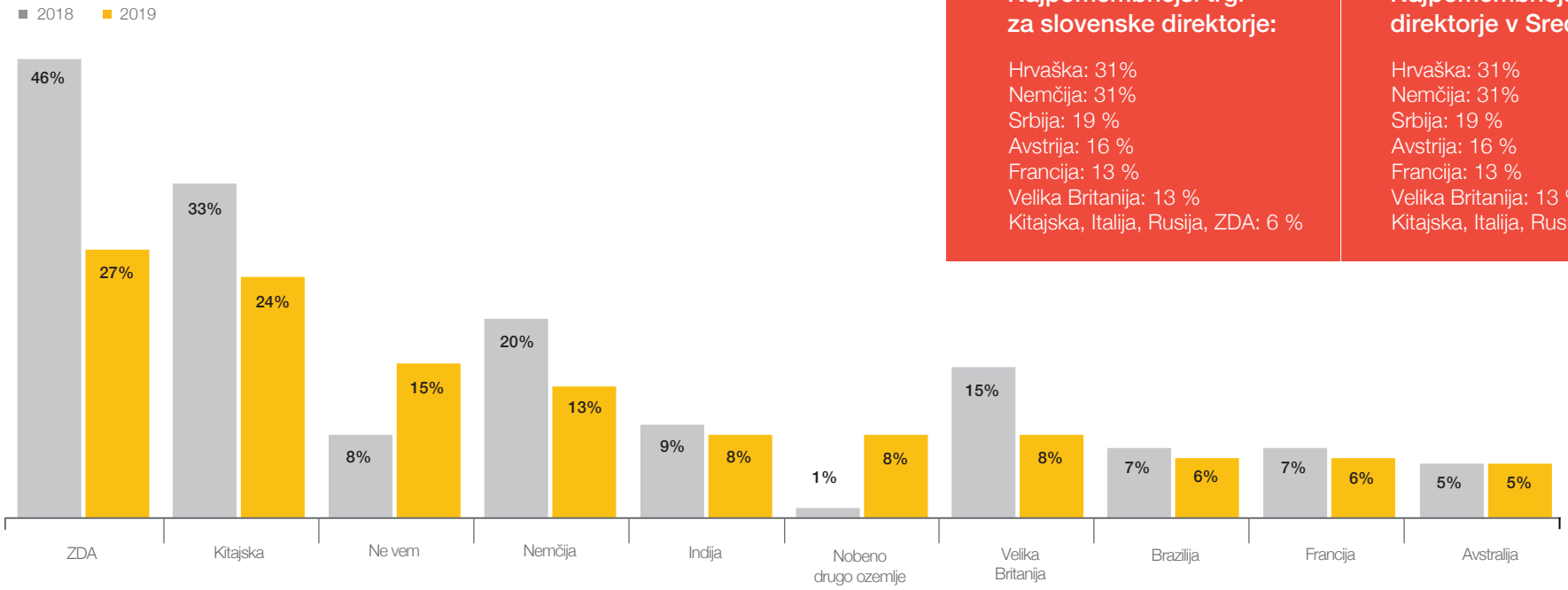

Najpomembnejši trgi za slovenske direktorje:

Hrvaška: 31%
Nemčija: 31%
Srbija: 19 %
Avstrija: 16 %
Francija: 13 %
Velika Britanija: 13 %
Kitajska, Italija, Rusija, ZDA: 6 %

Najpomembnejši trgi za direktorje v Srednji Evropi:

Hrvaška: 31%
Nemčija: 31%
Srbija: 19 %
Avstrija: 16 %
Francija: 13 %
Velika Britanija: 13 %
Kitajska, Italija, Rusija, ZDA: 6 %

Kot v preteklih letih so tudi letos direktorji na svetovni ravni kot najpomembnejše tržišče v letu 2019 izbrali ZDA, a velja opozoriti na to, da se je ta odstotek v primerjavi z lanskoletnimi rezultati skoraj prepolovil (s 46 % na 27 %). Padec ZDA je po mnenju nekaterih svetovnih gospodarskih analitikov mogoče povezati s predsednikovanjem Donalda Trumpa in vsemi ukrepi, ki jih je vpeljal na področjih trgovine in gospodarstva. Padec ZDA je mogoče pojasniti tudi s premiki kitajskih naložb, saj je na svetovni ravni iz odgovorov kitajskih direktorjev razvidno, da svoje poslovanje s trga ZDA (z 59 % v letu 2018 na 17 % v 2019) diverzificirajo na širšo paleto trgov.
Za drugi najpomembnejši globalni trg tudi letos velja Kitajska (letos 24 %, lani 33 %), za tretjega pa Nemčija (letos 13 %, lani 21 %). Zanimivo je, da se še pred Nemčijo letos uvršča odgovor Ne vem (letos 15 %, lani 8 %). Upoštevaje stopnjo negotovosti, ki trenutno vlada v svetu glede trgovinskih in političnih vprašanj, ni presenetljivo, da so direktorji ta odgovor izbrali skoraj dvakrat pogosteje kot lani, saj kaže na to, da se podjetja trenutno bolj kot na tuje osredotočajo na domače trge. Za enega izmed rastočih trgov na globalni ravni sicer velja Indija, ki se je letos z 8 % uvrstila na 4. mesto in prehitela celo Veliko Britanijo, ki se sooča z negotovostjo zaradi brexita, ter Avstralija, ki je napredovala med prvih deset, potem ko je postala trg številka ena za kitajske naložbe.

Odgovori slovenskih direktorjev potrjujejo, da je njihova prioriteta regionalni trg in s tem trgi okoliških oz. bližnjih držav. Za najpomembnejša trga slovenskih podjetij tako veljata hrvaški (31 %) in nemški (31 %), sledita pa jim srbski (19 %) in avstrijski (16 %). Za direktorje na srednjeevropski ravni je najpomembnejši trg nemški, izenačeno pa mu sledita ameriški in kitajski.

3 Kadri, podatki, analitika in umetna inteligenca:

Pomanjkanje ustreznih informacij in človeških virov

Slovenska podjetja bodo letos še zaposlovala, a se soočajo z izzivom ustrezno usposobljene delovne sile.

Graf 9: Ali pričakujete, da se bo število zaposlenih v vaši organizaciji povečalo, zmanjšalo ali ostalo nespremenjeno v naslednjih 12 mesecih?

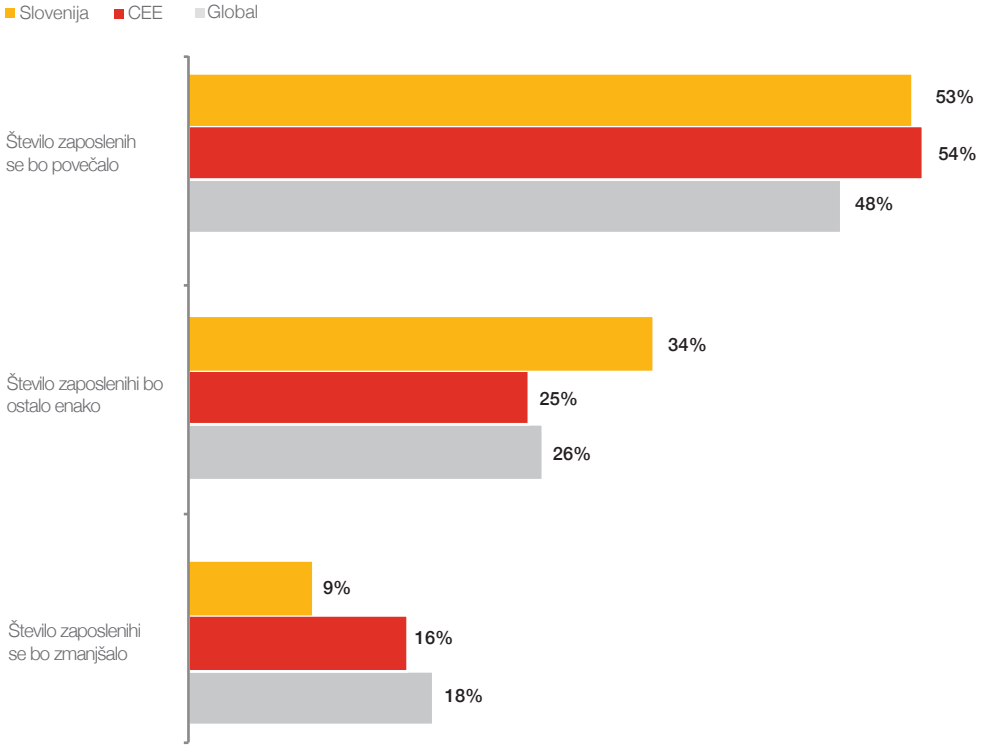

Več kot polovica vprašanih direktorjev v Sloveniji in Srednji Evropi ter skoraj polovica na svetovni ravni meni, da se bo število zaposlenih v prihodnjih 12 mesecih v njihovih organizacijah povečalo. Dobra tretjina anketiranih direktorjev v Sloveniji meni, da bo število zaposlenih ostalo enako kot doslej (34 %), pri čemer enako meni slabih 10 % manj izvršnih direktorjev na srednjeevropski in svetovni ravni. Le 9 % vprašanih direktorjev v Sloveniji meni, da se bo število zaposlenih v njihovih organizacijah v tem letu zmanjšalo, pri čemer je ta odstotek skoraj dvakrat višji na srednjeevropski in svetovni ravni.

Pričakovanja slovenskih direktorjev glede zaposlovanja so skladna z jesenskimi napovedmi UMAR-ja, po katerih se bo v letu 2019 rast zaposlenosti v Sloveniji nadaljevala v večini dejavnosti, a se bo zaradi zmanjševanja obsega delovne sile umirila.

Pomanjkanje znanj in veščin zaposlenih ovira inovativnost slovenskih, kot tudi svetovnih podjetij, ter povzroča višje stroške delovne sile

Kar 91 % anketiranih direktorjev v Sloveniji meni, da je v njihovi industriji trenutno težje zaposliti ustrezno usposobljene kadre kot prej, na globalni ravni jih tako meni 62 %. Le 9 % vprašanih v Sloveniji meni, da je stanje nespremenjeno, pri čemer je odstotek takšnih na globalni ravni precej višji, in sicer 31 %.

Na globalni in srednjeevropski ravni so direktorji kot razloge za to, da je trenutno težje zaposliti ustrezno usposobljen kader, navajali:

- Pomanjkanje usposobljenih delavcev: 50 % svetovna raven; 61 % srednjeevropska raven.
- Spremenile so se zahteve industrije glede veščin: 19 % svetovna raven; 11 % srednjeevropska raven.
- Pričakovanja glede plačila: 9 % svetovna raven, 10 % srednjeevropska raven.
- Stopnja rasti v industriji: 9 % svetovna raven, 10 % srednjeevropska raven.
- Spremenilo se je mnenje kandidatov o ugledu industrije: 8 % svetovna raven, 5 % srednjeevropska raven.

Za Slovenijo velja, da zaradi upadanja brezposelnosti v zadnjih letih - po zadnjih podatkih Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje iz oktobra 2018 je bila brezposelnost v Sloveniji 7,9 % - , na trgu primanjkuje ustrezno usposobljene delovne sile, še zlasti na področju tehničnih znanj, v zadnjem času pa je zaznati tudi pomanjkanje digitalno usposobljenega kadra.

Graf 10: Ali je, splošno gledano, postalo težje ali lažje najeti delavce v vaši industriji, ali pa je stanje nespremenjeno?

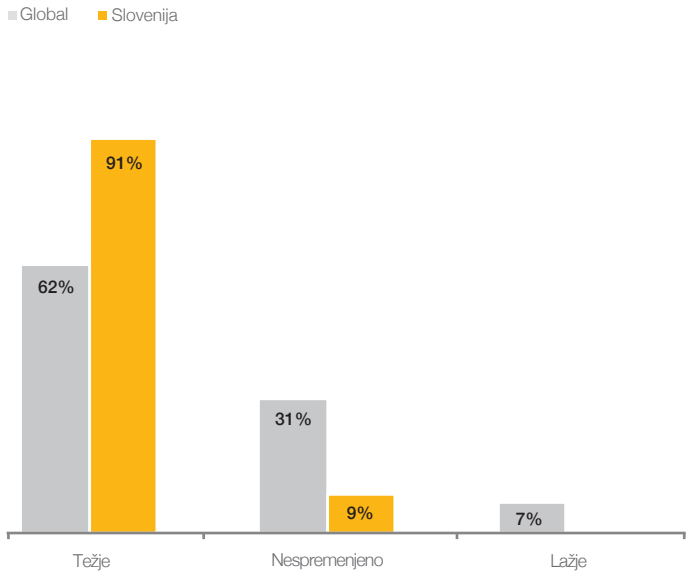

Glede na to, da je velika večina anketiranih direktorjev, tako v Sloveniji, kot tudi na svetovni ravni, izjavila, da je v njihovih industrijah trenutno težje zaposlovati, smo jih vprašali tudi, kako v primeru potrebe po novih znanjih v njihovih organizacijah zapolnijo vrzeli z vidika znanj oz. veščin. Tako v Sloveniji (47 %) , kot na svetovni ravni (46 %), direktorji odgovarjajo, da vrzeli, ki nastanejo ob potrebi po novih znanjih in veščinah ob pomanjkanju ustrezno usposobljenega kadra daleč najpogosteje rešujejo z znatno prekvalifikacijo oz. nadgradnjo spretnosti že obstoječih zaposlenih. Po mnenju večine je takšna rešitev najhitrejša, hkrati pa tudi finančno najbolj ugodna.

Graf 11: Kaj od naslednjega je najpomembnejše za zapolnitev morebitne vrzeli z vidika veščin v vaši organizaciji?

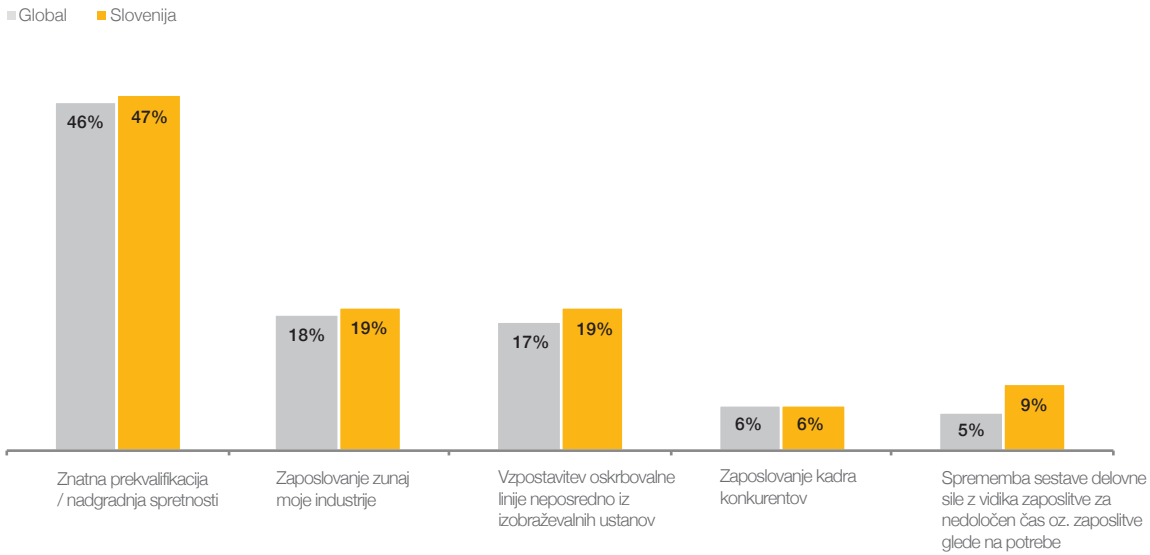

Razvoj sistema poslovne inteligence, ki bo sposoben zagotoviti celovite podatke, na podlagi katerih bodo lahko direktorji sprejemali svoje odločitve, je velik izziv, tako za slovenska, kot tudi za svetovna podjetja.

Graf 12: V zvezi s podatki, ki jih osebno uporabljate pri odločanju glede dolgoročne uspešnosti in trajnosti vašega poslovanja, kako pomembni so naslednji podatki?
Odstotek prikazuje vse odgovore z oznako Zelo pomembno / Kritično.

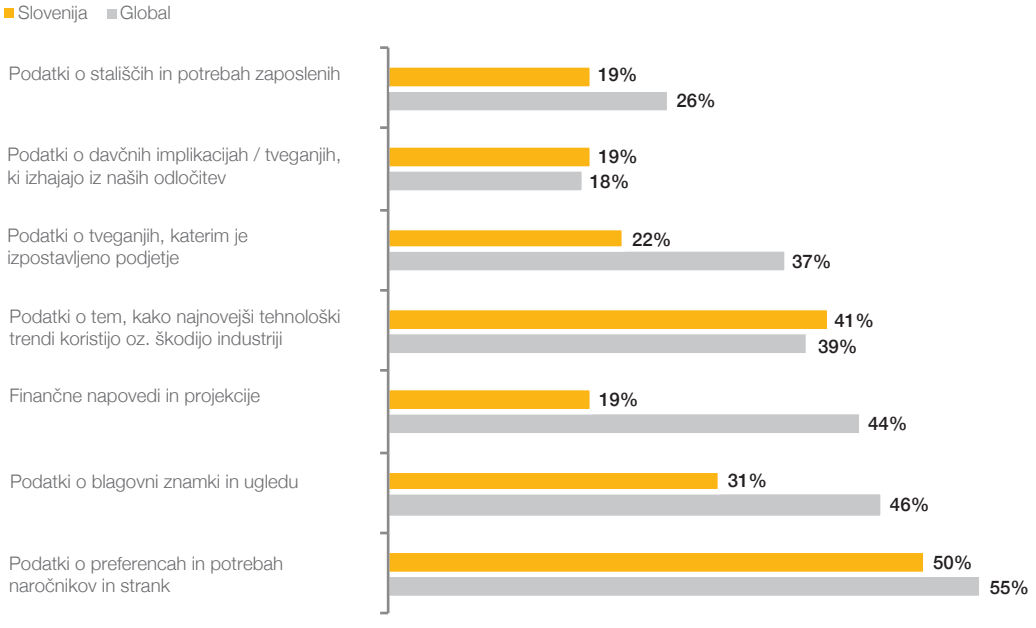

Podjetja in organizacije so zaradi hitrega spreminjanja poslovnega okolja stalno primorana optimizirati svoje poslovanje in odločanje na vseh ravneh. Vodstvo se običajno odloča na podlagi podatkov, ki izvirajo iz lastnih poslovnih procesov ter iz različnih zunanjih virov, v največji meri iz aktivnosti konkurence ter makroekonomskih vplivov.

Če ima organizacija na voljo kakovostne in ažurne podatke ter informacije, se lahko pravilneje in hitreje odzove na nove priložnosti ali nevarnosti – ključni dejavnik pri uspešnem poslovanju podjetja ter obvladovanju poslovnih in drugih tveganj tako predstavlja dober sistem poslovne inteligence, ki pa je še vedno velik izziv za večino podjetij.

Iz prikaza je razvidno, da so za upravljavce pri sprejemanju odločitev o poslovanju njihovih podjetij najpomembnejši podatki o preferencah in potrebah naročnikov in strank, podatki o blagovni znamki in ugledu, podatki o tem, kako najnovejši tehnološki trendi koristijo oz. škodijo industriji, ter finančne napovedi in projekcije.

Graf 13: V kolikšni meri so zadostni podatki, ki jih prejmete?
Odstotek prikazuje vse odgovore z oznako Celovit in Zadosten.

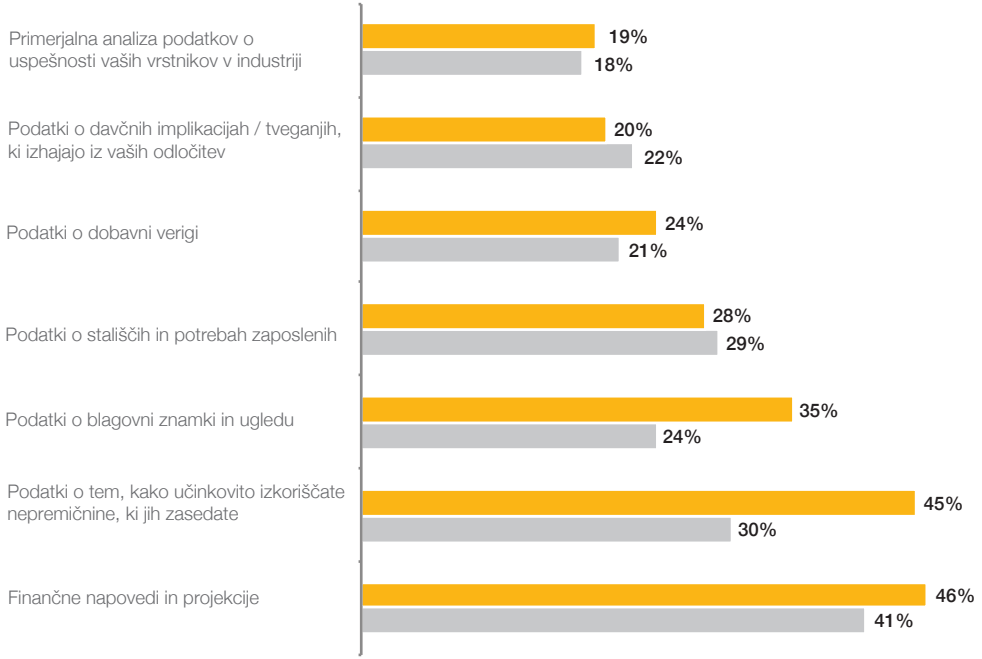

Direktorji so v odgovorih na prejšnje vprašanje potrdili, da so zanje pri sprejemanju poslovnih odločitev najpomembnejši podatki o preferencah in potrebah naročnikov in strank, podatki o blagovni znamki in ugledu, podatki o tem, kako najnovejši tehnološki trendi koristijo oz. škodijo industriji, ter finančne napovedi in projekcije. Iz tega prikaza pa je razvidno, katere podatke upravljavci prejmejo v dovolj celoviti obliki, da lahko na podlagi njih sprejemajo poslovne odločitve. Diskrepanca med enimi in drugimi kaže na informacijsko vrzel (information gap), ki je še posebej velika ravno pri podatkih, ki jih je večina anketiranih označila kot kritičnih oz. izjemno pomembnih za poslovanje njihovih podjetij, to je pri podatkih o preferencah in potrebah naročnikov in strank. Le 15 % izvršnih direktorjev na svetovni ravni (10 % v Sloveniji) je namreč odgovorilo, da so podatki o preferencah in potrebah naročnikov in strank, ki so najpomembnejši za poslovanje in dolgoročno uspešnost njihovih podjetij, celoviti, dobrih 50 % 61 % v Sloveniji) da so sicer zadostni, 27 % (29 % v Sloveniji) pa celo, da so nezadostni.

Zakaj je tako, anketirani najpogosteje navajajo, da preprosto nimajo možnosti, da bi podatke, ki jih imajo na voljo, uporabili kot podlago za poslovne odločitve. Pri tem poudarjajo, da težava ni v tem, da ti podatki ne bi bili na voljo ali da jih ne bi znali ustrezno zavarovati ali zaščititi. Anketirani direktorji kot glavne razloge za nezadostnost podatkov, ki jih prejmejo, navajajo: pomanjkanje strokovnjakov za analitiko (54 %), nerazvitost sistema poslovne inteligence v podjetju, ki bi omogočil, da bi bili na enem mestu zbrani vsi potrebni podatki, zbrani z enako metodologijo in analizirani z enakimi analitičnimi orodji (51 %), ter slabo zanesljivost podatkov (50 %). Relativno celovite so sicer finančne napovedi in projekcije ter podatki o učinkovitem izkoriščanju nepremičnin, ki jih imajo podjetja v najemu.

Po mnenju slovenskih direktorjev njihove organizacije dobro obvladujejo tveganja na področju varnosti in zasebnosti podatkov, a so v primerjavi z direktorji na svetovni ravni precej manj prepričani o tem, da so njihove organizacije odporne na morebitne kibernetske napade.

Za uspešno poslovanje organizacij je ključnega pomena varnost informacijsko-komunikacijskih sistemov. Ti morajo biti varno načrtovani, implementirani in vzdrževani. Informacijska varnost pa ni stanje, ki ga je mogoče doseči z enkratnim posegom, ampak je proces, ki potrebuje kontinuirano pozornost. S kompleksnostjo informacijsko-komunikacijskih sistemov narašča tudi verjetnost varnostnih ranljivosti.

Kot je razvidno iz odgovorov slovenskih direktorjev, so ti v veliki meri prepričani, da dobro obvladujejo tveganja na področju varnosti in zasebnosti (88 %) ter da se ustrezno prilagajajo načinom, na katere udenarjajo podatke za boljšo obravnavo zasebnosti podatkov in etike (72 %).

Tri četrtine anketiranih slovenskih direktorjev (75 %) in podoben odstotek vprašanih na svetovni ravni (72 %) je tudi prepričanih, da na njihovo organizacijo lahko vpliva geopolitična kibernetska dejavnost. Manj prepričljivo pa slovenski direktorji nastopajo pri trditvi, da je njihova organizacija kibernetsko odporna, torej da lahko prenese morebitne kibernetske napade in hitro ponovno vzpostavi delovanje. Takih je 54 %, medtem ko je ta odstotek na svetovni ravni precej višji in znaša 75 %.

Graf 14: V kolikšni meri se strinjate ali se ne strinjate s spodnjimi izjavami?

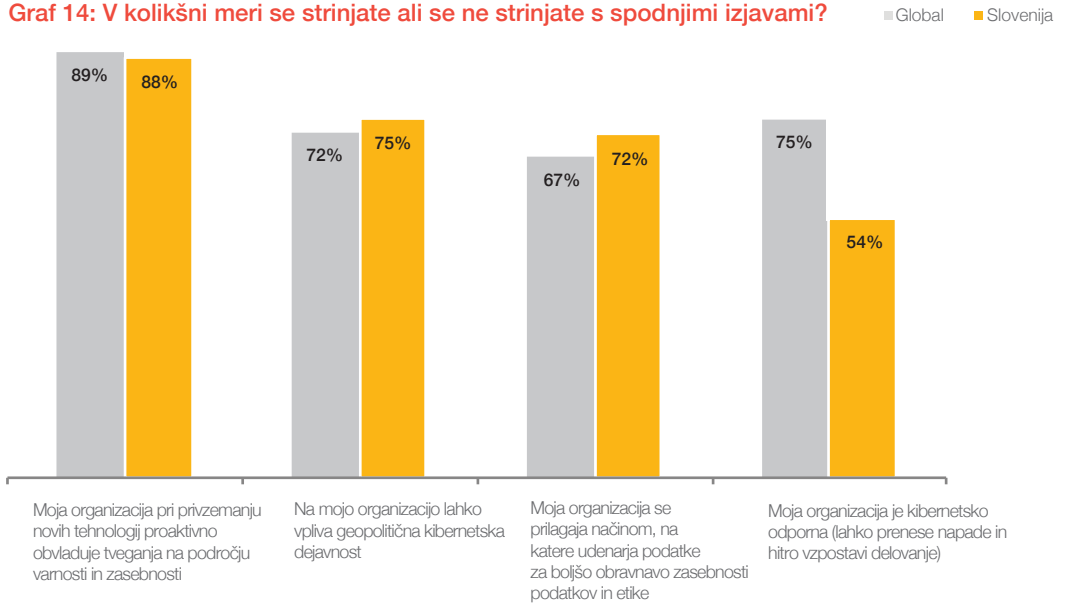

Čeprav je digitalizacija dandanes že v polnem razmahu, je za podjetja vse prej kot enostavna. Učinki digitalne preobrazbe niso vidni takoj, še več, prinašajo drugačno obliko vodenja, neobičajne poslovne procese in obdelavo strank. Umetna inteligenca omogoča številne metode za lažje poslovanje podjetij, a hkrati zahteva trdne moralne meje, ki bodo v prihodnosti preprečevale njeno zlorabo.

Spomnimo, kar 91 % slovenskih direktorjev in 86 % tistih na svetovni ravni je tehnološke spremembe označilo kot tisti globalni trend, ki je v zadnjih petih letih v največji meri preoblikoval poslovanje njihovih organizacij. Hkrati je tudi 69 % slovenskih direktorjev in 70 % direktorjev na svetovni ravni izrazilo zaskrbljenost glede hitrosti tehnoloških sprememb. Tehnologije brez dvoma v veliki meri vplivajo na svet, organizacije pa morajo nenehno izumljati nove načine poslovanja z namenom, da izpolnijo pričakovanja potrošnikov in to še preden to stori njihova konkurenca. Tako ni presenečenje, da kar 84 % oz. 85 % direktorjev meni, da bo umetna inteligenca znatno spremenila način poslovanja njihovih organizacij v naslednjih 5 letih.

Graf 15: V kolikšni meri se strinjate, da bo umetna inteligenca znatno spremenila vaš način poslovanja v naslednjih petih letih?
Odstotek predstavlja odgovore Močno se strinjam in Se strinjam ter Se ne strinjam in Močno se ne strinjam.

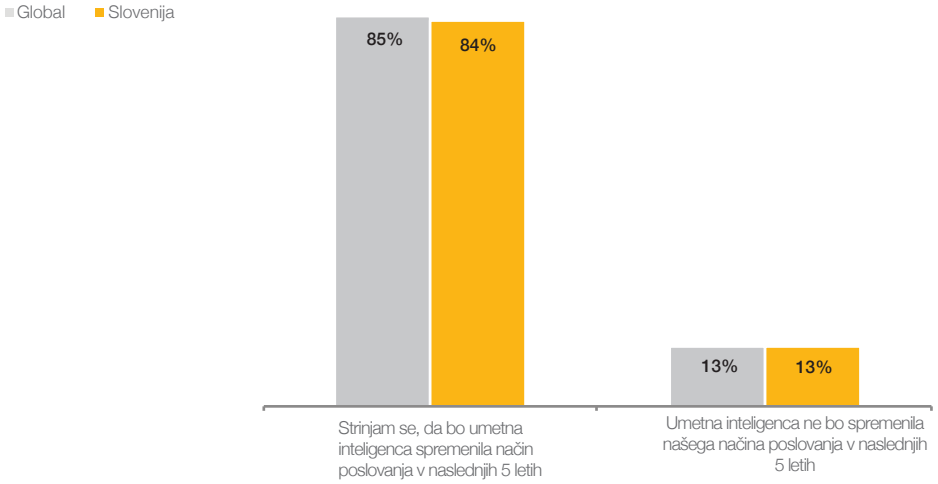

Umetna inteligenca bo v naslednjih letih pomembno spremenila način poslovanja slovenskih, kot tudi svetovnih podjetij.

Kaj sploh je umetna inteligenca?

Umetno inteligenco predstavlja več tehnologij, ki delujejo hkrati, samostojno se uči, dosega poslovne rezultate in je uporabna na več področjih: za strojno učenje, prepoznavanje slik, tekstovno rudarjenje, vizualne in govorne sisteme, nevtralna omrežja, prepoznavanje vzorcev itd. Kot so zapisali organizatorji lanskega sejma Feel the Future v Celju, je umetna inteligenca poosebljenje znanosti in strojništva, ki izdeluje inteligentne naprave. „Umetna inteligenca je že zdaj prisotna v številnih delih našega vsakdana in njen razvoj je neizbežen, a pomembno je, da se je ne bojimo," je lani na sejmu Feel the Future v Celju povedal Mark Torr, Microsoftov strokovnjak za analitiko in internet stvari. Pri tem je poudaril, da umetna inteligenca ne predstavlja spopada človeka proti stroju, temveč gre za združevanje prednosti obeh svetov, zaradi česar lahko postanemo boljši ljudje in boljša družba.

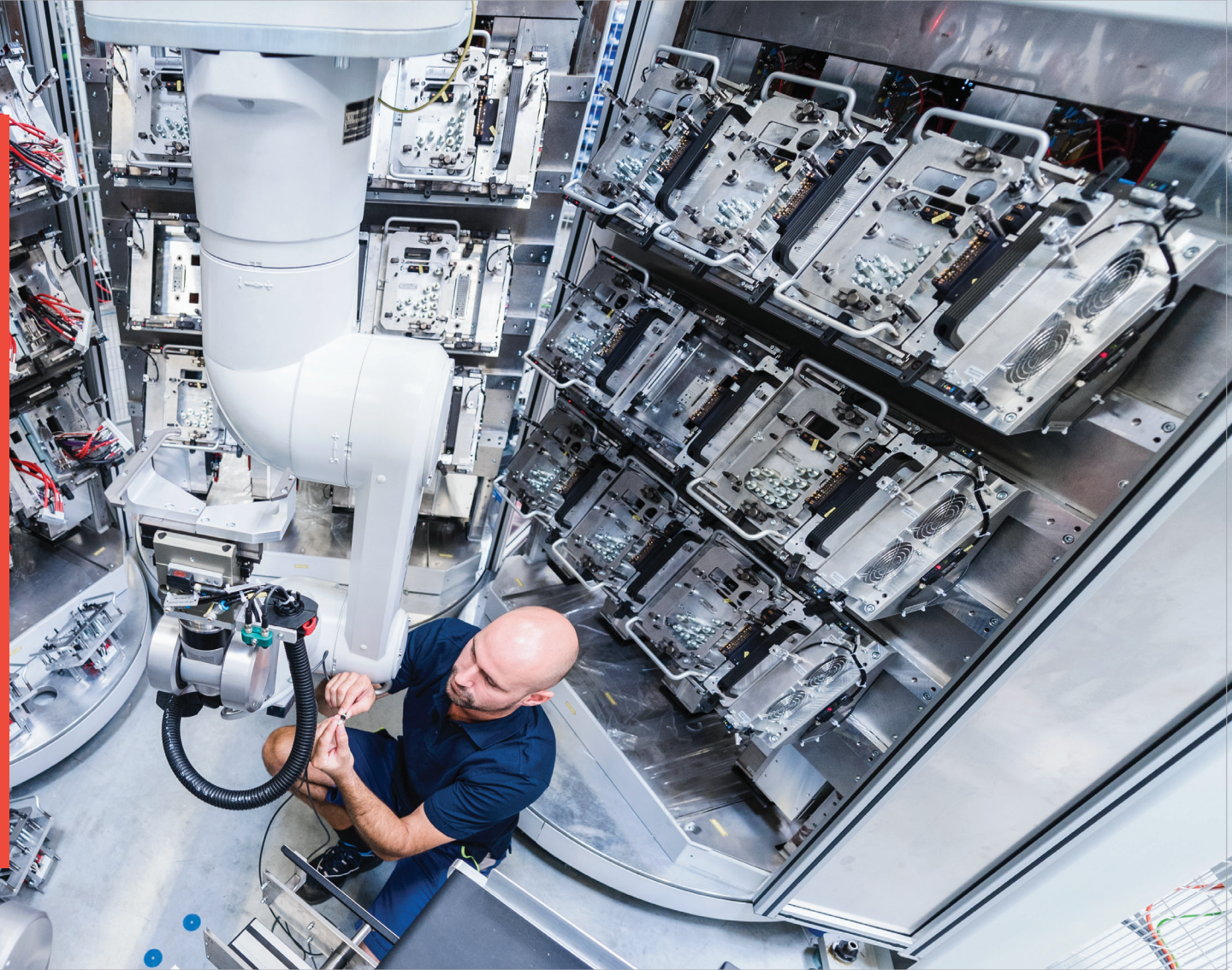

Čeprav kar 84 % anketiranih slovenskih direktorjev meni, da bo umetna inteligenca znantno spremenila način poslovanja njihovih podjetij, pa umetno inteligenco kot temeljnega pomena za njihovo organizacijo v tem trenutku vidi le 6 % vprašanih. Dobra tretjina anketiranih direktorjev v Sloveniji (34 %) priznava, da v njihovem podjetju trenutno nimajo nobenih načrtov za kakršne koli pobude na področju umetne inteligence, kar je ob hitrosti, s katero se dogajajo tehnološke spremembe, zaskrbljujoč podatek. Zaskrbljenost malenkost korigira podatek, da dobra tretjina vprašanih slovenskih direktorjev (34 %) tudi pove, da začetek vpeljave umetne inteligence v njihovem podjetju načrtujejo v naslednjih treh letih.

Graf 16: Katere izjave najbolj veljajo za vašo organizacijo?

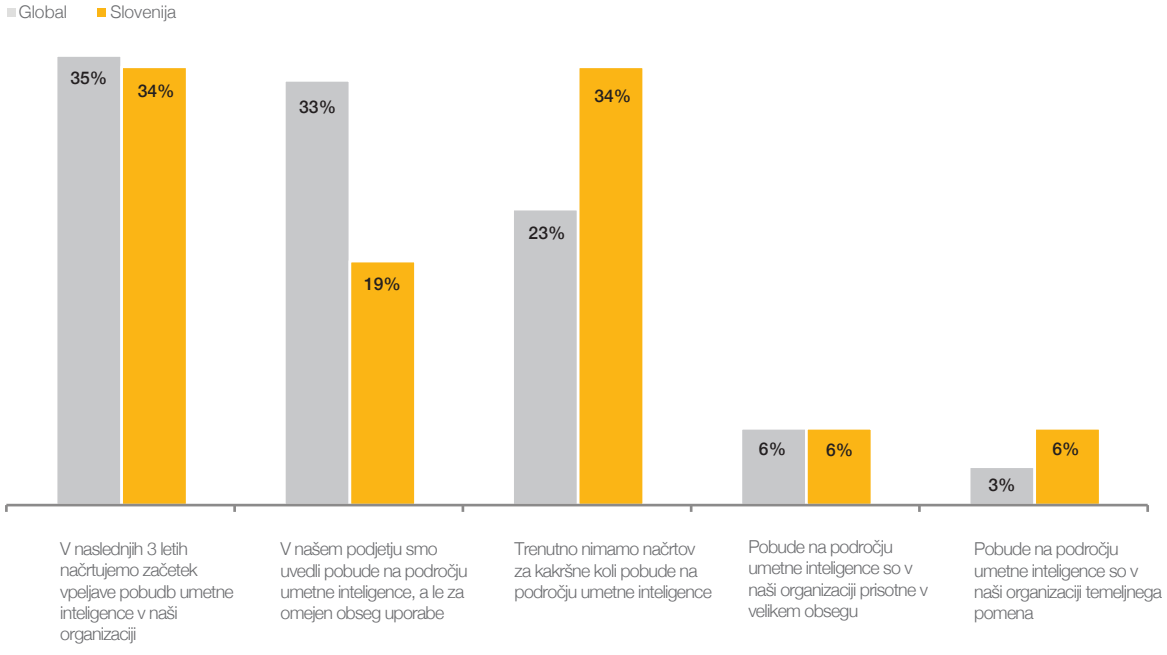

Slovenski gospodarstveniki umetni inteligenci v naslednjih letih pripisujejo izjemen pomen, a kljub temu dobra tretjina podjetij trenutno ne načrtuje pobud na področju umetne inteligence.

Čas je za akcijo!

Najnovejša PwC-jeva raziskava o umetni inteligenci za leto 2019 (AI Predictions for 2019) ugotavlja, da imajo podjetja v tem letu velike načrte na področju umetne inteligence. Njihov cilj ni samo uvedba pilotnih projektov na določenih področjih poslovanja, ampak uvedba umetne inteligence v celotnem podjetju. To namreč danes zagotavlja donosnost naložbe, že jutri pa predstavlja gospodarstvo prihodnosti. Tako bo po podatkih iz PwC-jevih napovedi o umetni inteligenci za leto 2019 kar 56 % anketiranih podjetij na svetovni ravni v letu 2019 razvilo načrt razvoja delovne sile, s katerim bodo identificirali nova znanja in vloge, ki jih zahteva umetna inteligenca. 36 % vprašanih tudi navaja, da bo konvergenca umetne inteligence in drugih tehnologij prednostna naloga njihovega podjetja v tem letu. PwC-jevi strokovnjaki sicer napovedujejo, da bodo na področju umetne inteligence vodilne postale tiste organizacije, ki se bodo v letu 2019 osredotočile na naslednjih šest ključnih področij:

1. Struktura
Organizacije morajo razviti takšen model upravljanja s pomočjo umetne inteligence, ki omogoča uporabo umetne inteligence za sprejemanje hitrih odločitev in posledično hitrih zmag, hkrati pa omogoča tudi ponovno uporabo orodij, na katerih lahko gradijo druge pobude umetne ineligence.

2. Delovna sila
Na področju umetne inteligence je potrebno povezati strokovnjake z najrazličnejših področij. Zagotoviti jim je potrebno orodja in usposabljanje ter jim omogočiti sodelovanje na področju razvoja umetne inteligence.

3. Zaupanje
Organizacije morajo poskrbeti, da bo umetna inteligenca odgovorna v vseh dimenzijah: za to, da bo odgovorna, razložljiva, trdna in varna, je potrebno določiti pogoje upravljanja in sistemske etike.

4. Podatki
Organizacije morajo poskrbeti za označitev, standardizacijo in integracijo podatkov. Šele takrat jim bo lahko umetna inteligenca v pomoč pri obvladovanju tveganj, sprejemanju boljših odločitev, izboljšavi klasifikacije dokumentov, avtomatizaciji operacij za stranke in še več.

5. Ponovno odkritje
Organizacije morajo monetizirati umetno inteligenco skozi personalizacijo in višjo kakovost. Umetna inteligenca namreč lahko pomaga podjetjem pri oblikovanju in trženju visoko kakovostnih, personaliziranih ter podatkovno usmerjenih izdelkov in storitev. Podjetja jo lahko uporabijo za oblikovanje novih poslovnih modelov, sčasoma pa tudi za preoblikovanje le-teh.

6. Konvergenca
Organizacije morajo povezati umetno inteligenco z analitiko, internetom stvari in drugimi tehnologijami, kot je blockchain ali konec koncev tudi kvantno računalništvo. Le v takšnem okolju bo moč umetne inteligence še večja.

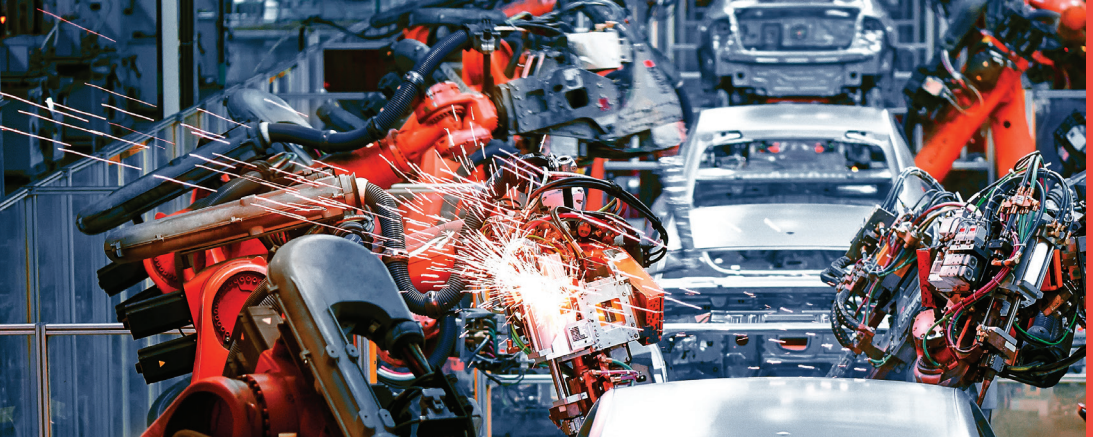

Vprašanje za dobrih 15 bilijonov ameriških dolarjev: Ali lahko zaupamo umetni inteligenci?

Umetna inteligenca je brez dvoma t. i. buzzword zadnjih nekaj let. A ker področje za veliko število podjetij, kot tudi posameznikov, še vedno velja za nekaj neoprijemljivega, ni presenetljivo, da ji ne zaupamo. Kar 91 % vprašanih slovenskih direktorjev in 84 % direktorjev na svetovni ravni tako meni, da morajo biti odločitve, sprejete na podlagi umetne inteligence razložljive, da jim lahko zaupamo. Pa umetni inteligenci lahko zaupamo? Več kot tri četrtine direktorjev na svetovni ravni se strinja, da je umetna inteligenca dobra za družbo, vendar to še ne pomeni, da so se že pripravljeni usesti na zadnji sedež samovozečega vozila.

Umetna inteligenca je zbirka tehnologij, ki jih Sundar Pichai, generalni direktor Googla, imenuje „bolj pomembne kot električna energija ali ogenj“, medtem ko izvršni direktor Tesle Elon Musk opozarja, da bi umetna inteligenca lahko uničila človeštvo. Dejstvo je, da je potencial umetne inteligence prevelik, da bi ga lahko zanemarili. PwC namreč v svoji zadnji raziskavi o umetni inteligenci (AI Predictions for 2019) ocenjuje, da bo umetna inteligenca do leta 2030 v svetovni BDP prispevala kar 15,7 bilijonov ameriških dolarjev.

Umetni inteligenci v 21. stoletju zaupamo že pri mnogih zelo pomembnih nalogah. A številni strokovnjaki opozarjajo na problem pravičnosti umetne inteligence in pri tem kot glavni problem izpostavljajo problematiko podatkov. Podatki, na podlagi katerih se algoritmi umetne inteligence učijo, so namreč pogosto pristranski, nereprezentativni in predvsem neobjektivni. PwC-jeve napovedi na področju umetne inteligence za leto 2019 zato podjetja opozarjajo, da naj poskrbijo za označitev, standardizacijo in integracijo podatkov. Šele takrat jim bo lahko umetna inteligenca v pomoč pri obvladovanju tveganj, sprejemanju boljših odločitev, izboljšavi klasifikacije dokumentov, avtomatizaciji operacij za stranke in drugih poslovnih procesih.

Kar tri četrtine vprašanih slovenskih direktorjev (75 %) in 68 % vprašanih direktorjev na svetovni ravni sicer meni, da bi morale imeti vlade ključno vlogo pri razvoju umetne inteligence. Takšni odgovori so zaradi aktualnega nepoznavanja področja umetne inteligence tudi pričakovani. Anketiranci od vlad pričakujejo, da bodo področje umetne inteligence subvencionirale in s tem omogočile vpogled v to, kako se to obnese v praksi. Zato je razumljivo, da večjih tendenc po privatnih iniciativah na področju razvoja umetne inteligence v tem trenutku v Sloveniji ni zaznati.

Graf 17: V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi izjavami o umetni inteligenci?
Odstotek prikazuje vse odgovore Močno se strinjam in Strinjam se.

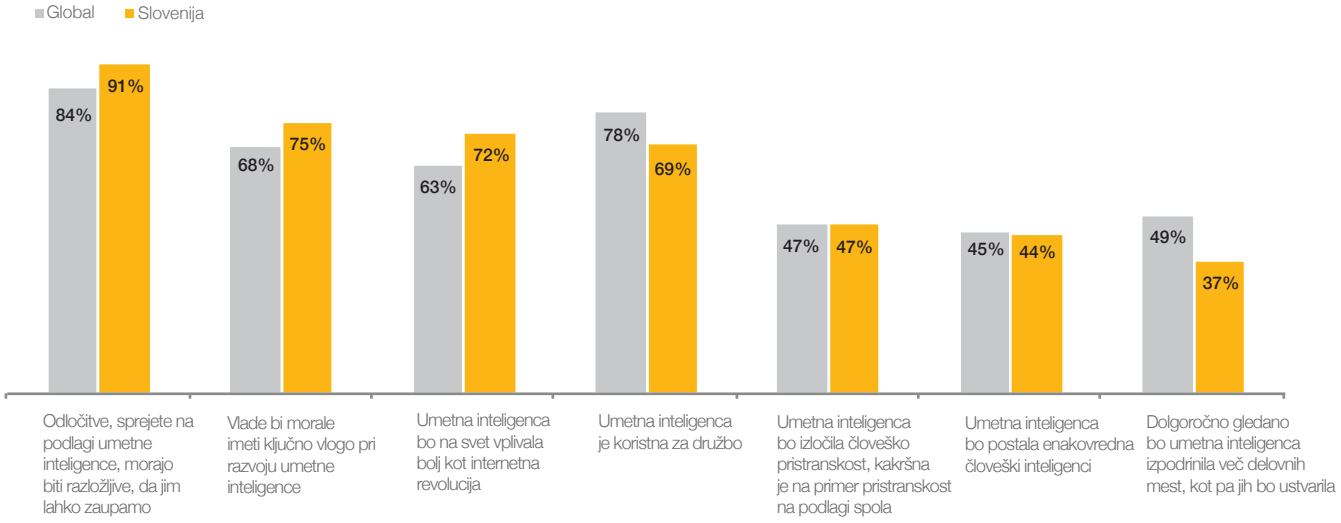

72 % anketiranih slovenskih direktorjev in 63 % direktorjev na svetovni ravni je prepričanih, da bo umetna inteligenca na svet vplivala bolj kot internetna revolucija. Da je tudi koristna za družbo, meni 69 % slovenskih in kar 78 % direktorjev na svetovni ravni, ki so sodelovali v raziskavi. Kljub temu pa je manj kot polovica vprašanih direktorjev na slovenski in svetovni ravni prepričanih, da bo umetna inteligenca izločila človeško pristranskost (47 % v Sloveniji in na svetovni ravni), postala enakovredna človeški inteligenci (44 % v Sloveniji, 45 % na svetovni ravni) ter da bo dolgoročno izpodrinila več delovnih mest, kot pa jih ustvari (37 % v Sloveniji, 49 % na svetovni ravni).

Vlade bi morale uvesti pobude za pospešitev razvoja in uporabe umetne inteligence ter organizacije spodbujati k prekvalifikaciji delavcev, ki jih je izpodrinila umetna inteligenca.

Graf 18: V kolikšni meri se strinjate ali se ne strinjate z naslednjimi izjavami o vpletenosti vlad v področje umetne inteligence? Odstotek prikazuje vse odgovore Močno se strinjam in Se strinjam.

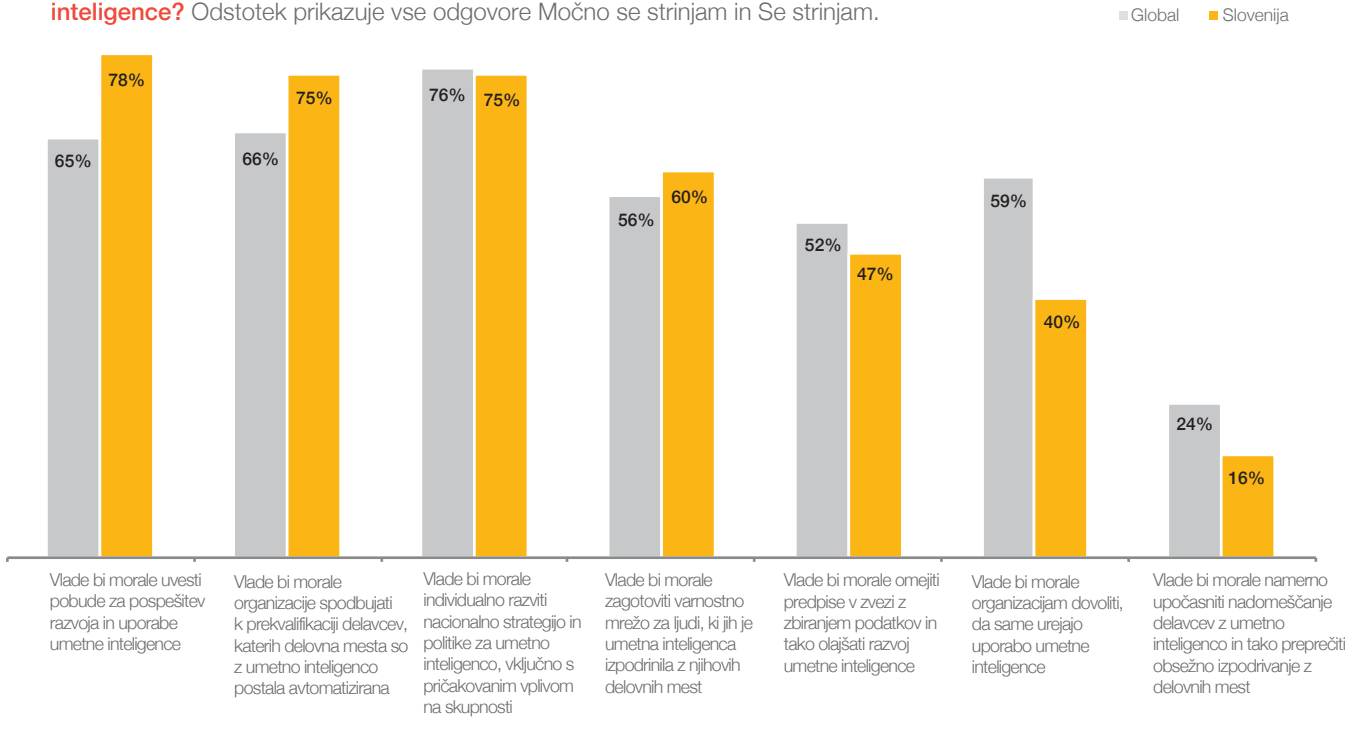

Spomnimo, kar tri četrtine vprašanih slovenskih direktorjev (75 %) in 68 % vprašanih direktorjev na svetovni ravni meni, da bi morale imeti vlade ključno vlogo pri razvoju umetne inteligence. Takšni odgovori so zaradi še premajhnega poznavanja in zavedanja o pomenu umetne inteligence tudi pričakovani. Anketiranci od vlad pričakujejo, da bodo področje umetne inteligence subvencionirale in s tem omogočile vpogled v to, kako se to obnese v praksi. In kako si anketirani predstavljajo vpletenost vlade v področje umetne inteligence? 78 % vprašanih slovenskih direktorjev in 65 % direktorjev na svetovni ravni meni, da bi morale vlade uvesti pobude za pospešitev razvoja in uporabe umetne inteligence. 75 % slovenskih direktorjev in 66 % direktorjev na svetovni ravni odgovarja, da bi morale vlade organizacije spodbujati k prekvalifikaciji delavcev, katerih delovna mesta so z umetno inteligenco postala avtomatizirana. Tri četrtine (75 %) vprašanih slovenskih direktorjev in 76 % direktorjev na svetovni ravni pa jih meni, da bi morale vlade individualno razviti nacionalno strategijo in politike za umetno inteligenco, vključno s pričakovanim vplivom na skupnost.

4 Obvladovanje negotovosti:

Priložnosti v digitalni prihodnosti

22. PwC-jeva raziskava med direktorji v Sloveniji in na svetovni ravni kaže na povečano previdnost vodilnih gospodarstvenikov pred naraščajočo negotovostjo. Ta je posledica rasti vsesplošnega nezaupanja, na katerega kažejo ugotovitve raziskave na vseh področjih, tako glede gospodarske rasti, rasti prihodkov podjetij, zanesljivosti podatkov, s katerimi razpolagajo podjetja, ustrezno usposobljene delovne sile in novih tehnologij. PwC na podlagi rezultatov letošnje raziskave svetovnim, kot tudi slovenskim podjetjem, priporoča nekaj smernic, ki jih velja zasledovati za uspešno poslovanje v prihodnosti:

Za učinkovitejše kazalnike napredka je potrebno preseči podatke o finančni uspešnosti

Zgolj podatki o bruto družbenem proizvodu (BDP) ne morejo odgovoriti na vprašanje, ali je življenje za večino ljudi danes boljše ali slabše. Prav tako podatki o dobičkih ne povedo ničesar o tem, ali in kako podjetja s svojim poslovanjem prispevajo k dobrobiti družbe. S tem namenom je potrebno opredeliti družbene kazalnike, ki na bolj celosten in integriran način opredeljujejo kakovost življenja. Družba PwC z namenom oblikovanja mehanizma, s pomočjo katerega bi podjetja postavljala prioritete in poročala o svojih dejavnostih pri zasledovanju ciljev OZN na področju trajnostnega razvoja, tudi podpira organizacijo UN Global Compact ter Global Reporting Initiative, vodilno svetovno pobudo za poročanje na področju trajnostnega razvoja.

Tehnologijo je potrebno izkoristiti, da zadovolji potrebe ljudi in skupnosti

Iz letošnje raziskave je razvidno, da direktorji - čeprav optimistični - izražajo zaskrbljenost glede razvijajočih se novih tehnologij. Napredek na področju digitalizacije je izjemen in tehnologija, če je ustrezno uporabljena in izkoriščena, je lahko ključna pri uspešnem reševanju izzivov, ne samo v podjetjih, ampak tudi v širši družbeni skupnosti. Razvoj tehnologije s ciljem zagotavljanja pozitivnih in trajnostnih rezultatov je preprosto zagovarjati. A razvijanje specifičnih tehnologij, upoštevaje omejitve najrazličnejših institucij, ki bi pri tem sodelovale, pa bo precej težje, vendar potrebno.

Potrebno je izobraževati, da bodo imeli ljudje boljše možnosti za uspeh

Ljudje so ključni za uspeh projektov na področju digitalizacije, zato mnoge organizacije zaposlenim omogočajo usposabljanje na področju pridobivanja digitalnih veščin, spretnosti in znanj, vse s ciljem, da jih pripravijo na prihodnost. Toda če želijo podjetja storiti korak naprej od uspešne implementacije tehnologij k inovacijam, morajo nenehno izobraževati svoje zaposlene, ob tem pa v svojo korporativno kulturo vpeljati tudi učenje in usposabljanje na področju mehkih veščin, kot so ustvarjalnost, reševanje problemov in sočutje. Razvoju novih tehnologij se bodo morale prilagoditi tudi izobraževalne ustanove, in sicer s spodbujanjem vseživljenjskega učenja tehničnih veščin in ustvarjalnega reševanja problemov. Ker se bodo ljudje, kot tudi blago, še naprej gibali prek nacionalnih meja, se poraja čedalje večja potreba po sodelovanju med vladami in podjetji na svetovni ravni.

Rezultate letošnje PwC-jeve raziskave med direktorji lahko razumemo kot streznitev, pa vendar hkrati ponujajo tudi razlog za upanje. Svetovni odločevalci so letos zelo realni glede izzivov, s katerimi se soočajo, kar jih lahko spodbudi k hitremu in pravočasnemu ukrepanju.

O raziskavi

Metodologija

PwC-jevi strokovnjaki so za 22. PwC-jevo globalno raziskavo med gospodarstveniki izvedli 1.378 razgovorov z direktorji v 91 državah. Vzorec je ovrednoten z nacionalnim BDP, s čimer je zagotovljeno, da so stališča direktorjev ustrezno zastopana na vseh večjih ozemljih. Intervjuji so bili izvedeni z direktorji iz različnih industrijskih panog. Dodatne informacije o rezultatih po regijah in industrijskih panogah so na voljo na zahtevo. 10 % intervjujev je bilo opravljenih po telefonu, 73 % na spletu in 10 % po pošti ali osebno. Vsi razgovori so potekali zaupno. V Sloveniji je anketo rešilo 32 direktorjev vodilnih podjetij, ki so v letu 2018 skupaj zaposlovala več kot 34.500 (34.516) ljudi in ustvarila skoraj 150 milijonov EUR prihodkov. Anketiranje je potekalo v septembru in oktobru 2018.

Za več informacij o slovenski izdaji PwC-jeve raziskave med direktorji obiščite www.pwc.com/si, kje lahko dostopate tudi do rezultatov globalne raziskave, vključno s poglobljenimi analizami in trenutnimi perspektivami.

Bi želeli sodelovati v prihodnji PwC-jevi raziskavi med direktorji?
Če bi želeli tudi vi prispevati svoje poglede in mnenja o gospodarstvu v naslednji izdaji PwC-jeve globalne raziskave med direktorji, to sporočite Zali Praprotnik, zala.praprotnik@pwc.com

Analiza lokalnih podatkov
Mag. Zala Praprotnik, marketing in poslovni razvoj

Celovita raziskava in analiza podatkov
22. PwC-jevo globalno raziskavo med direktorji je izvedel in koordiniral PwC Velika Britanija, www.pwc.co.uk/pwcresearch

Kontakti

Pawel Peplinski
Odgovorni partner za PwC Slovenija,
vodja revizijskih storitev za področje
Jugovzodne Evrope
pawel.peplinski@pwc.com

Mag. Sanja Savič
Vodja oddelka za pravno svetovanje,
vodja projekta CEO Survey v Sloveniji
sanja.savic@pwc.com

Mag. Zala Praprotnik
Marketing in poslovni razvoj
zala.praprotnik@pwc.com

PwC Slovenija, Cesta v Kleče 15, 1000 Ljubljana / tel. št.: +386 1 5836 000 / www.pwc.com/si / E-mail: info.si@si.pwc.com

Naš namen v PwC-ju je, da gradimo zaupanje v družbo in rešujemo pomembne težave. Smo mreža podjetij iz 158 držav z več kot 236.000 zaposlenimi, ki so predani zagotavljanju kakovostnih storitev na področju revizije, davkov in svetovanja. Za več informacij nas obiščite na www.pwc.com in nam zaupajte, kaj je za vas pomembno. Ta publikacija je bila pripravljena za namene splošnega razumevanja dotične problematike in ne predstavlja strokovnega nasveta. Bralce opozarjamo, da vsako ravnanje, ki bi bilo posledica objavljenih tekstov, zahteva strokovni posvet z ustreznim svetovalcem. Publikacija ne vsebuje garancije (neposredne ali posredne) o pravilnosti ali dokončnosti podatkov, ki jih vsebuje. Do obsega, ki ga dopušča zakonodaja, podjetje PwC Slovenija, njegovi člani, zaposleni in predstavniki ne prevzemajo nobene odgovornosti ali dolžnosti skrbnega ravnanja za storjena in nestorjena dejanja ter kakršnekoli odločitve, ki temeljijo na podatkih v tem poročilu.

© 2019 PwC. Vse pravice pridržane. PwC se nanaša na mrežo podjetij PwC in / ali eno ali več njegovih družb članic, od katerih je vsaka ločena pravna oseba. Več informacij je na voljo na www.pwc.com/structure.